

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

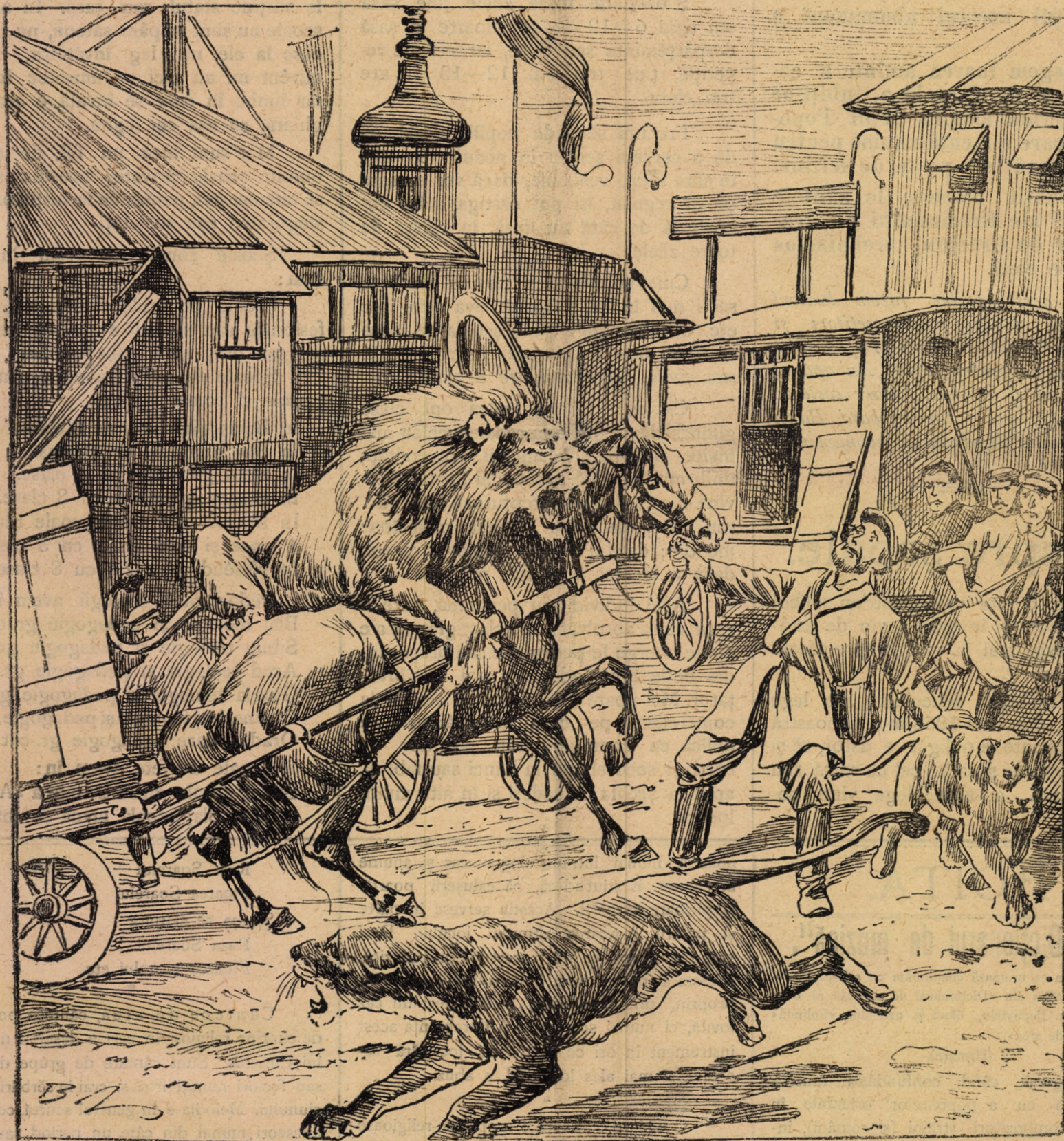
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Meltzer, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrațiunii**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

LEI SCĂPAȚI.

Zilele trecute se ținea târg în un orașel din Ungaria. În piață era și o menagerie, o comedie cu urși, tigri, lei și alte fiare, închise în cuște. În menagerie erau o mulțime de oameni și fiarălor se dădea tocmai de mâncare, când lei, trei la număr, rupseră grătile cuștei și o luară la fugă printre oameni. La început lei să păreau a se teme, dar' în urmă

unul din ei sări în spatele unui cal, ce trăgea un căruț și-l stăși în vederea celor de față. Să înțelege, că toate aceste se petrecură în câteva minute, așa că oamenii abia se putură reculege din spaima, ce-i cuprinse la vederea fiarelor.

După-ce lei se primblară în piață, veniră pompierii orașului și cu ajutorul servi-

torilor din menagerie, isbutiră cu greu a-i duce eară în menagerie.

Chipul nostru ne arată momentul, când un leu sălbătăcit sare în spatele calului și-l stășie, ear' ceilalți aleargă printre oamenii spăriați de moarte.

Nou abonament la „Foaia Poporului“.

Ca doritorilor de cetire să putem înlesni abonarea „Foi Poporului“, deschidem ca de obicei și cu 1 Octombrie a. c. un nou abonament la „Foaia Poporului“.

Abonamentul e de două feluri, anume:

1. Se poate abona „Foaia Poporului“ pe o jumătate de an, din 1 Oct. până în 1 Aprilie.

Prețul acestui abonament e 2 cor.

2. Se poate abona foaia pe 3 luni, din 1 Oct. până în 31 Dec. a. c.

Prețul acestui abonament e 1 cor.

Atragem luarea aminte a cetitorilor și în deosebi a iubitorilor nostri țărani asupra „Foi Poporului“, care e făcută anume pentru ei și este cât se poate de ieftină.

Abonații primesc la sfintele sărbători ale Crăciunului un frumos dar de Crăciun, trehuincios în fiecare casă.

Cu acest prilej facem luători aminte pe iubitorii nostri cetitori și asupra „Bibliotecii Foi Poporului“, făcută anume pentru popor. Au apărut până acuma 6 broșuri, fiecare costă 20 bani. Toate șese 1 cor. 20 bani. Banii se pot trimite de odată cu abonamentul la foale.

Despre școale.

Vorbind mai înainte într'un articol despre școală și învățător, vin de astădată a vorbi mai la vale despre școale și felul lor.

În înțelesul articolului de lege XXXVIII, din anul 1868 în țara noastră fie-care părinte e obligat, e dator, să-și poarte copii la școală; cel ce calcă sau nu observă aceasta lege vine pedepsit.

Deja începând din anul al 3-lea al etății copilului, suntem datori a-i purta la școala numită grădina de copii (kisdedovoda) sau asil, până la etatea de cinci ani. Aci învață copii a vorbi, a se juca etc; un fel de pregătire pentru începutul școlii adevărate.

De a cerceta școala regulat sunt datori toți copii cari au trecut de 6 ani și încă n'au împlinit 12 ani până în 1 Septembrie a fie cărui an; asta se înțelege pentru școala de toate zilele. Școala de repetiție economică au să o cerceteze toți copii trecuți de 12 ani și netrecuți de 15 ani până în 1 Sept. a fie-cărui an.

Școalele de la sate se numesc școale populare elementare.

Școala de toate zilele ține șasă ani dela 6—12 și se împarte în șasă despărțăminte sau clase, iar cea de repetiție ține trei ani 12—15 și are trei clase.

Precum se vede copiii nostri au de a cerceta școala în nouă (9) ani, în care timp, vezi bine, dacă vor cerceta școala regulat, își pot câștiga atâta cunoștință de câtă au lipsă în viața de toate zilele.

Cine voiește să-și poarte copiii la școli mai înalte, să-l facă ceva dirigător etc. dacă copilul a gătat școala de toate zilele îl duce în gimnaziu, școala reală sau civilă. Gimnaziul are 8 clase.

Cel ce a isprăvit celea opt clase gimnaziale se duce la școalele celea mai înalte, numite academii și universități, unde mai învață câțiva ani și poate să de vină dacă a absolvat dreptul sau jura adv. sau jude; dacă au învățat medicina: me dic; dacă a învățat teologia: preot, dacă a învățat filosofia: profesor.

Acel individ sau persoană, care a gătat sau a absolvat patru clase gimnaziale poate merge la pedagogie sau preparandie unde învățând patru ani iasă învățător. Mai poate merge apoi la academia comercială, pe care absolvându-o se aplică ca contabil sau purtător de cărți și socoteli pe la bănci sau fabrici, apoi la școala de cadeți și în alte multe locuri.

Mai sunt încă o mulțime de școale așa: școala agronomică, unde învață cum să lucreze pământul etc. școale de pădurărit și băieșit și altele.

Școalele noastre de la sate mai toate sunt școale confesionale. Se numesc așa pentru-că le susțin confesiunile noastre gr.-cat. și gr.-or. sau creștinii de conștiința greco-catolică sau confesiunea greco-orientală.

Limba de propunere (de învățat) în școalele noastre confesionale e cea română, adică după-cum hotărâsc cei-ce susțin școala.

Afară de acestea mai sunt școli numite comunale sau satești, se numesc așa pentru-că le susține întreg satul sau comuna, români, unguri, sași etc.

Școale de stat sunt acelea pe cari le susține statul sau țara. În acestea școale nu sunt stăpâni sătenii, nu poruncesc la ele, nu aleg învățător, cu un cuvânt nu au nici un amestec în ele, iar limba în care se învață e cea maghiară, că așa cer legile.

Mai sunt încă un fel de școale numite școale private; acestea școale se numesc așa, pentru că le susțin oameni singuratici sau societăți.

Școale românești avem în țara asta:

Școale populare elementare, confesionale sau satești avem în fie-care sat sau oraș unde sunt Români.

Școale de mijloc avem (gimnaziile, realele și comercialele):

În Beiuș gimnaziu cu 8 clase.

În Blaj gimnaziu cu 8 clase.

În Brad gimnaziu cu 4 clase.

În Brașov gimnaziu cu 8 clase.

În Brașov mai avem școale reale cu 4 clase și comerciale cu 3 clase.

În Năsăud gimnaziu cu 8 clase.

Pedagogii și teologii avem în:

Blaj teologie și pedagogie gr.-cat.

Sibiu teologie și pedagogie gr.-or.

Arad teologie și pedagogie gr.-or.

Gherla teologie și pedagogie gr.-cat.

Caransebeș teologie și pedagogie gr.-or.

Oradea-mare pedagogie gr.-cat.

Școale de fete avem în:

Sibiu școala civilă de fete a „Asociațiunii“. Blaj școală civilă cu internat.

FOITA.

„Din Dicționarul de muzică“.

În cele ce urmează continuăm cu articolul »Jocurile românești« din »Dicționarul de muzică« al d-lui profesor Tim. Popoviciu, dând și articolul »Colindă« și »Căntece de stea«.

(Urmare).

E greșit, când, confundând muzica românească cu a popoarelor orientale în general, compozitori străini (și români), întocmind pentru orhestră un cântec de joc românesc, introduc în acompaniament, ca element indispensabil, instrumente de percusiune uzitate în muzica popoarelor respective, și mai ales tamburina, care la noi n'are încă cunoscută și practică ca instrument muzical național. În general instrumente de percusiune în muzica noastră nu pot avea mai multă îndreptățire și nici nu pot fi prin urmare aplicate în alt sens, de cum sunt ele aplicate în muzica modernă peste tot. În special tamburina poate fi aplicată în muzica

noastră numai într'un singur caz și anume în călușer. E știut adică, că călușerii poartă la picioare zurgălăi. Aceștia servesc în parte și pentru marcarea ritmului jocului. Deci voină a reproduce fidel acest joc prin muzică, aceasta o putem face, în lipsa unui instrument propriu, prin tamburină, însă la nici un caz lovită, ci numai scuturată. A întrebuița acest instrument în ori ce cântec de joc fără excepție, și mai ales lovindu-l, e abuz.

*

Colinde căntece populare-religioase cântare la ferestrele credincioșilor de grupe de feciori numiți colindători, în seara ajunului »Nașterii Domnului«. Obiectul lor îl formează mai ales diferitele legende despre nașterea lui Christos. Sunt însă și colinde de cuprins curat lămur. Colindele formează trecerea dela cântarea bisericească la cea lumească dimpreună cu căntecele de stea. Melodiile sunt scurte, adeseori numai din o singură frază de câte 4—8 tacte, urmată de un refren. Fiecare vers din text e cântat pe melodia întreagă.

Trei păstori se întâlniră

Raza Soarelui
Floarea Soarelui
Și așa se stătură
Raza Soarelui
Floarea soarelui etc.

*

Căntece de stea, căntece populare de cuprins religios, în cari e descrisă nașterea lui Christos. Sunt cântate de grupe de copii sau feciori numiți irozi s. crai în sărbătorile Crăciunului. Melodia e în general scurtă, compusă adeseori numai din câte un period sau chiar numai din o singură frază de câte-va tacte. Textul nu e repezit, ca în colinde, ear' refrenul lipsește. Melodiile unora samănă cu ale colindelor altele însă samănă a căntece rel. germane. Această împrejurare e o dovadă mai mult, că căntecele de categoria aceasta, dimpreună cu irozii sunt de origine apusană, derivând din așa numitele misterii. Un cântec frumos e »O ce veste minunată« cunoscut pretutindenea.

Beiuș școală civilă gr-cat.

Brașov școală de fete cu internat.

Lugoj școală civilă de fete cu internat.

Internat e locul unde sunt încuierați școlarii și școlărițele. Internat de băieți încă avem în Blaj, Beiuș și alte locuri. În internat de aceea e mai bine să ne încuierăm copii sau copilele, fiindcă aici sunt supuși controalei și sunt totdeauna sub ochii mai marilor, curățenie și traiu regulat.

Eată dar' pe scurt felul școalelor și însemnarea școalelor mai înalte românești.

Sperez a vă vorbi într'un articol despre băieți, cari merită, sunt vrednici a-i purta la școli mai înalte.

Să ne vedem cu bine!

Chimu.

Ministrul president al României. Cantacuzino a fost zilele trecute în Viena și a fost primit Duminecă în audiență la Maiestatea Sa Regele și împăratul nostru. Seara s'a dat la curte un diner (prânz) la care a luat parte și prim-ministrul Cantacuzino și residentul României la Viena, prințul Ghica.

Maiestatea sa a dat prim-ministrului român crucea mare a ordului Leopoldin.

Adunare comitatensă. Pe 2 Octomvrie c. este convocată adunarea generală de toamnă a comitatului Sibiu. La ordinea zilei sunt 164 de obiecte.

România și Grecia. Legăturile dintre România și Grecia în adevăr s'au întrerupt. Tombazis, residentul Greciei, după cum am amintit, a plecat din București și România încă și-a rechemat pe residentul său din Atena. Ruperea acestor legături e o urmare a purtării necorecte a Greciei față de Românii macedoneni, pentru-că bandele grecești din Macedonia, cari au făcut cruzimi la Macedo-români, au fost conduse de oficeri din Grecia. Din cauza aceasta guvernul României a pro testat la puterile europene contra acestui procedeu și a dat preste graniță pe nește redactori greci din România, cari au avut obraznicie a vătăma pe poporul românesc. De altcum cu afacerea aceasta se ocupă și diplomația europeană și lucrul e favorabil României.

DIN LUME.

Svedia și Norvegia.

În urma tratărilor din Karlstad rămânând despărțite Svedia și Norvegia, miniștri norvegieni au hotărât, că în caz de a nu ocupa tronul un prinț danez, vor face o votare publică ca poporul să hotărască viitoarea formă de stat a Norvegiei. Să poate întâmpla, ca Norvegia să se facă republică.

Din Rusia.

Răscoala din Caucaz s'a mai liniștit. S'a constituit un comitet de Armeni și Tătari, care are să aplaneze diferențele dintre aceste popoare.

În diferite părți ale Rusiei dăinuiesc neorânduile și omorurile politice. În Riga au fost uciși săptămâna trecută trei poliști.

După-ce s'a încheiat pacea cu Japonia, se svonește că vor fi trimise trupe militare în toate părțile împărăției ruse, unde sunt răscoale și neorânduile, pentru a face liniște.

Țarul crede, că cu pușca și sabia va pune capăt nemulțumirilor!

Anglia și Japonia.

Încă în decursul tratărilor de pace dintre Rusia și Japonia, s'a răspândit știrea, că Anglia și Japonia au încheiat alianță. Știrea s'a dovedit de adevărată și zilele aceste s'au publicat în Londra și Tokio punctele alianței, care are de scop susținerea păcii în Asia orientală și în India și asigurarea comerțului liber pentru toate statele.

Din România.

M. S. Regele în străinătate.

M. S. Regele a fost acum câteva zile la München, unde a fost așteptat la gară de A.A. L.L. Principele Ferdinand și Principesa Maria, moștenitorii Tronului. La München. M. Sa a vizitat pe augusta Sa soră Contesa de Flandra.

Intoarcerea A.A. L.L. Principei Moștenitori.

A.A. L.L. Regele Principele Ferdinand și Principesa Maria cu micii principii s'au reîntors în țară și s'au stabilit la Sinaia, în Castelul Peșor.

A. S. Regală Principele Ferdinand a plecat la Constanța, unde a fost de față la alergările de cai, ce s'au făcut acolo la 4 Septemvrie. Apoi a inspectat trupele diviziei a 9-a aflate în tabără.

Statistica popor. României în 1904.

După datele statistice ale Ministerului Domeniilor, populația țării în 1904 arată o creștere însemnată față cu numărul născuților în 1903.

S'au născut în toată țara 256.177 copii și au murit 155.936. Sporul născuților față cu morții este de 100.241, adică cu aproape 20 la sută.

Populația țării se ridică la sfârșitul anului 1904 la 6.392.273 suflete, dând astfel un spor de 15 la mia de locuitori. După socotelile făcute, această creștere nu o întâlnim decât în țările unde populația se înmulțește mai tare.

Starea semănăturilor.

Din pricina căldurilor mari ce au domnit mai în toată țara, pășunile s'au uscat în multe părți, iar întrunele locuri sunt neîndestulătoare. Cucuruzul timpuriu va da o recoltă mijlocie, cel târziu e pierdut. Viile merg aproape pretutîndeni bine.

În timpul din urmă a ploat în județele Moldovei, în câteva din Muntenia și în Dobrogea.

Intrunire împotriva Grecilor.

Față cujafurile și uciderile comise de bandele grecești în contra fraților noștri Români din Macedonia, s'a ținut la Iași la 2 Septemvrie o mare intrunire de protestare.

Au luat parte la adunare mulți Macedoromâni, funcționari, profesori, studenți, etc, din Iași.

A vorbit d-l Diamandi, profesor în Macedonia, care a descris suferințele

Românilor din partea Grecilor. Aceștia țin în rușul capului ca Aromânii să nu vorbească limba română, să nu aibă școli și biserici românești.

Dovedind drepturile Românilor din Macedonia, înfierează pe Greci, cari voiesc să stăpânească acolo prin crime și prin nelegiuiri.

D-l George Mărzescu, avocat, susține mișcarea începută în Macedonia de Români și laudă pe sultanul Turcilor pentru iradeaua sa, prin care recunoaște naționalitatea Românilor macedoneni și le dă dreptul să aibă școalele și bisericile lor. Se votează o moțiune de protestare contra cruzimilor grecești, și unirea noastră cu Românii macedoneni, pentru apărarea cauzei lor.

Hotărîrea comitetului bandelor grecești din Macedonia.

În Macedonia, trupele turcești au pus pe goană la Grebena, în districtul Monastir, o mare bandă grecească, care turbura pe Români și pe Bulgari. Între hârtiile pe cari s'a pus mână, s'a găsit unele cari arată că Mitropolitul grec din Grebena e căpetenia uneia din comitetele bandelor grecești. S'a mai descoperit și un document în care se spune că față cu mișcarea dela București în contra Grecilor și cu politica de astăzi protivnică Grecilor, căpeteniile recomandă ca bandele să nu mai lucreze prin sabie și pușcă, ci prin cuvânt și sfat, luând astfel exemplu cihar dela Români.

O nenorocire.

În Iași s'a întâmplat săptămâna trecută o mare nenorocire. Un tramway electric, care ducea oamenii la alergările de cai, a deraiat și s'a lovit de o casă, pe care a ruinat-o. Cinci oameni au murit și alți 25 au fost răniți.

Cetitorule

lățește „Foia Poporului” între
cunoștinții tăi!

Dela,, Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“.

Comitetul central al Reuniunii în ședința sa din 19 Septemvrie n. c. a luat la cunoștință faptul ținerii întruniri agricole din Dobârca, în același timp va stăruia ca în cursul toamnei sau iernii să se țină asemenea întruniri în comuna Săsăuși, Șura-mică și eventual în Avrig. Vice-presidentul I. Chirca s'a angajat a pune în lucrare sub conducereasa, cuptorul de uscat poame sistem »Cazenille«, ce este zidit în Seliște. Esposiția de vite de prăsilă se va ținea la 22 Oct. n. c. nu la 15, în comuna Veștem — se urgencează trimiterarea rapoartelor și a socotelilor pro 1904 ale Tovărășilor agricole din Sebeșul săs., Apoldul inf., Lancrâm, Avrig, și Gușterița, apoi rapoartele și socotelile Insoțirilor de credit sistem Raiffeisen din Apoldul-inf., și Bungard cum și concluzele direcțiunilor însoțirilor de credit relative la acceptarea revizorului C. Herța, anume al direcțiunei Insoțirii din Apoldul-inf., Veștem, Mohu, Bungard și Nucet. În cauza esposiției de poame

din Miercurea, se așteaptă raportul frun-
tașilor de acolo despre înaintarea lu-
crărilor nou edificatei școale în ale
cărei sale se va aranja esposiția. S'a
luat cu plăcere la cunoștință că »So-
cietatea centrală agricolă« din București,
dăruiește jurnalul societății.

S'a luat cu plăcere la cunoștință,
că secretarul Vic. Tordășianu până în
present a încassat cor. 62 dela cei cu
recunoștință față de mult regretatul
fost vice-president Dr. D. P. Barcianu
pentru procurarea chipului în ulei al
decedatului, ce se se atârne în localul Reu-
niunei. Chipul comandat la pictorul
Hofrichter va fi gata în curând. Strân-
gerea de daruri în acest scop se
continuă.

Faptele bune de sine se laudă!

Boz, Septembrie 1905.

Pentru comuna noastră bisericească
Boz imitatorii faptelor bune acum de
un timp încoace spre marea bucurie a
noastră mereu se înmulțesc. Se vede
că bunul Dumnezeu, îndreaptă așa lu-
crurile ca comuna noastră bisericească,
săracă în avere, în nisuița de a zidi
în timpul cel mai apropiat o bisericuță
se ne sară toți din toate părțile întru
ajutor cu mijloace de bani și materiale
numai ca se ne ajungem scopul măreț
ce-l urmărim.

Fost-am fericiți de a fi sprijiniți
de însuși parochul nostru, de Preave-
nerabilul consistoriu archidieceșan, de
câțiva creștini emigranți în America
de Nord și de alți particulari marini-
moși, unii cu bani, alții cu material de
zidire.

Intr'alte înțelesebi aducem mul-
țămii adâncă comunei bisericești și po-
litice Apoldul-mic, pentru maritimă
faptă ce a manifestat-o față de comuna
noastră bisericească dăruindu ne în sco-
pul arderei cuptorului de cărămidă
făcut pe locul propriu al D-nei baro-
nițe Bornemisza, de aici căreia îi dato-
rim cu mare recunoștință un teritoriu
oare-care de pădure ca lemne de foc.
Prin acest dar benevol comuna Apoldul-
mic ne-a făcut un mare serviciu și
ușurare la arderea cărămidei pentru bi-
serică. Că am putut fi împărțâși de
așa mare binefacere în locul întâiu se
cuvine mulțumită și recunoștință preo-
ților de acolo Lazar și mai cu samă
preotului bun Ioan Orăștean care și
de altă dată a sărit întru ajutorul co-
munei noastre bisericești. Drept aceia
D-zeu, se răsplătească acestea fapte
frumoase tuturor binefăcătorilor lucru-
rilor noastre.

De încheiere observ că la venirea
preotului nostru actual, biserica noastră
n'a avut preste tot nimic și acum cu
ajutorul lui D-zeu și a oamenilor buni
la stăruințele preotului nostru preste
un an de zile o se avem biserică nouă,
ceea ce e mare mirare că la așa ceva
în Boz n'ime nu s'a așteptat.

Un parochian.

Din America.

Din South Sharon Pa.

— 9 Sept. 1905.

În ziua de 6 August a. c. mult iubitul
meu frate Simion Mi-lea din Săsăuși, căzând
dela o înălțime de circa 22 metri la marile
turnătorii de fer ale lui Carnegie, după câteva
oare de suferințe și-a dat sufletul în mâinile
Creatorului, lăsând preste valurile mării soția
și un băiat mititel.

Eu la întâmplarea aceasta nu eram în
South-Sharon, unde s'a întâmplat cazul, de
altcum ce-i puteam ajuta?

Mult stimatul domn Vasile Greavu, din
Topârcea funcționar de bancă, a alergat îm-
preună cu Aurel Moldovan, din Ocna-Sibiului,
în toate părțile pentru a pregăti cele de lipsă
pentru înmormântare.

Domnul Greavu, care este spriginul și
ajutorul nostru aici, a scos dela »Companie«
75 dolari spese de înmormântare.

Actul funebru s'a săvârșit foarte frumos
și anume:

Sicriului, frumos îmbrăcat în barșon ne-
gru așezat într'un car frumos funebru l'a ur-
mat trăsura cu, cei mai deaproape, după cari
încă alte 10 trăsuri cu femei și bărbați par-
ticipanți la înmormântare.

Ajunși în sunetul clopo'elor la biserica
cea mare catholică, unde mortul a fost dus
de 4 oameni din Săsăuși, înăuntru s'a făcut
slujba cuvenită de preot, din care însă du-
rere nu am înțeles nimica, fiind în limba
străină.

Lacrămi însă a stors din ochii tuturor
cuvântarea ținută de st. domn Greavu în dul-
cea limbă românească, după cari domnia Sa
ca foarte bun cântăreț, ajutat de alții a cântat
cântările tunebrale uzuale, sfârșindu-se cu
»În veci pomenirea lui«.

Banii rămași de dânsul în sumă de 1100
coroane cari au fost depuși în bancă a fost
trimiși de dl Greavu 800 cor. la Scaunul or-
fanal în Sibiu pentru băiat, ear' 300 coroane
la soția răposatului luând în considerațiune
că cu câteva zile 'nainte de moarte răposatul
a trimis soției sale alte 300 coroane.

Acum se așteaptă o plenipotență dela
soție și e speranță prin ajutorul dlui Greavu,
căruia 'i-s-a și promis ca se dea »Compania«
un ajutor de 400—600 dolari rămașilor, am
fost împreună cu dl Greavu la presidentul
fabricii, care a și promis.

Sunt foarte recunoscător dlui Greavu,
care ca unicul român la o astfel de frumoasă
slujbă în America, nu pregetă a sta tuturor
în toate afacerile la dispoziție.

Ear' fraților de aici le doresc că se-'i te-
rească D-zeu de ce nu a ferit pe nenorocitul
și mult regretatul meu frate.

Ioan Miclea,
din Săsăuși (comit. Sibiu).

*

Din Vooster-Ohio.

— Septembrie 1905.

În 16 August 1905 s'au împlinit 2 ani
de când 'mi-am părăsit patria și familia și am
călătorit în America-de-nord. Lucrând ziua
și noaptea suferim multe, tot nu mai ca se
ne putem împlini cele de lipsă, și ca se ne
putem întoarce cât mai curând earăși în patria
în care ne-am născut. În acest interval am
văzut multe nenorociri întâmplătoare fraților no-
stri români, cari au fost siliți a-'și părăsi pa-
tria și familia.

Așa un patriot al nostru Braghia Ioan
din comuna Avrig, plecând de-acasă în 27
Decembrie 1904 și lucrând în fabrică o lună
și jumătate, l'a prins o boală delungată,
chinându-se prin borturi și două luni în spi-
tal și nu s'a putut vindeca. Rugându-se de
frații nostri Români, l'am strins 17 dolari
65 cenți, din cari l'am dat ca se se reîn-
toarcă în patrie pentru vindecarea boalei.

Românii buni de suflet, cari au contri-
buit la aceasta sumă sunt următorii:

Constantin Bucurenciu, 20 cenți, Nicolae
D. Danilă, 10 cenți, George Iacob, 20 cenți,
George D. Onica, 20 cenți, toți din Brad;
Sim. Stropiția, 10 cenți, Daia-săsească; Nic.
A. Marcu, 20 cenți, Scoreiu; George Coțio-
fana, 50 cenți, Petru Gavrilă, 1 dolar, Simion
Luculțiu, 1 dolar, Constantin Coțiofana, Ni-
chita Luca, Ioan Berghia, Ilie Berghia, câte
50 cenți, Vasile Roman, 25 cenți, Ilie Gavrilă,
Dionisie Bratu, Vasile Coțiofana, câte 50
cenți, teți din Avrig; Nicolae Rociu, 50 cenți,
Brad; Dumitru Sandru 25 cenți, Dostat;
Longhin Drăgan, 20 cenți, Gales; Ilisie Sian-
dru, 20 cenți, Gales; Lazar Barbu, 25 cenți,
Dostat; Andronic Purția, 20 cenți, Gales;
Nicolae Falamașiu, 25 cenți, Dostat; Gligor
Coman, 20 cenți, Șiulea-română; Nicolae Hu-
rubean, Veștem, Ioan Fulicu, Scoreiu, Ioan
M. Fulicu, Scoreiu, câte 25 cenți; Candit
Halmaghi, 25 cenți, Nic. Calin, 25 cenți,
Miron Halmaghi, 20 cenți, toți din Scoreiu;
Constantin Stoica, 20 cenți, Cârțișoara. Ioan
Purcoiu, 25 cenți, Simion Crăciun, 25 cenți,
Toader Molnovan, 5 cenți, Vasile Moga, 15
cenți, toți din Lăscud; Nicolae Șofronea, 10
cenți, Ioan Șofronea, 10 cenți, Moise Rogo-
zea, 25 cenți, toți din Drăguș; Ioan Marcu,
1 dolar, Nic. Raduțiu, 1 dol., Nicolae Postea,
25 cenți, toți din Avrig; George N. Lungu,
25 cenți, Simion Pampu, 15 cenți, Dionisie
Halmaghi, 15 cenți, Vasile Găinariu, 25 cenți,
David Harmini, 20 cenți, toți din Scoreiu;
Ilie George 1 dolar, Petru Ioan, 25 cenți,
Lazar Cuta, 10 cenți, Simion Tale, 10 cenți,
Anghel Ristea, 25 cenți, Vasile Stoian, 25
cenți, Anghel Lazar, 25 cenți, Filip Chiro, 10
cenți, Pavel Teșmelcu, 10 cenți, Nicolae Bo-
jinu, 10 cenți, Petru Ioan, 50 cenți, Sârbi
din Macedonia; George Stoica, Dejiu, 20
cenți; Dionisie Ciungu, 20 cenți, Iosif Po-
sia, 25 cenți, Ioan Rolan, 10 cenți toți din
Scoreiu; Leaua Batista, 20 cenți, Alexandru
Batista, Gelri Vitalo Selri Mancino, Euncideo
Canmanseteo, Antonio Garbane, câte 10 cenți;
Italiani. Suma de 17 dolari 65 cenți.

Const. Bucurenciu, din Brad.

Baciu român.

Aducem la cunoștință celor pe care îi
privește, că la o moșie din Germania află
imediat aplicare un baciu român, care
se se priceapă la economia oilor și îndeosebi
la muls și la facerea brânzei. Cum dela baciu
se recere cunoașterea limbei germane în scris
și vorbit, potriviți la acest post ar fi ciobani
foști militari. Doritorii se-'și înainteze subscri-
sului comitet cererile, în cari se arete și con-
dițiunile.

Sibiu, 26 Septembrie n. 1905.

Comitetul central al »Reuniunii române
de agricultură din comitatul Sibiu«.

Pant. Lucașă,
president.

Vic. Tordășianu,
secretar.

PARTEA ECONOMICĂ.

Banii din America.

Dela descoperirea Americii prin Cristofor Columb la anul 1492, Europe- nilor nostri li-s'au dus inima după bogă- țiile din aceea lume nouă. Și cum nu, când se răspândeau vești ca acelea, că de pildă săpându-se iazul la o moară, lucrătorii au dat de niște bolovani de aur, răsturnați unii peste alții ca petrele din riu, așa încât fiecare 'și-a putut lua atâta aur cât 'i-a trebuit.

Dar' cum călătoria pe mare mai înainte nu era așa sigură ca astăzi, Europe- nii nostri pe lângă toate veștile despre aurul cel mult de acolo, nu prea îndrăsneau să 'și pună viața în primejdie, pentru niște bogății închipuite. Cei mai curagioși, cari 'și au luat inima în dinți și au emigrat la America mai înainte de asta, 'și-au făcut parale frumoase, ba poate că unii vor fi chiar milionari.

Chiar și unii dintre ai nostri, cari au emigrat la America mai înainte de asta numai cu 8—10 ani, au făcut bani frumoși și prin trimiterea acelor aici acasă, au întărit mulțimea, ca se plece cu grămada în lumea cea nouă și astfel se poată trimite și ea, ca aceia bani din America acasă.

Dar' și până acum au trebuit să se convingă unii dintre emigranții nostri la America despre adevărul proverbului: »că nu 'i tot aur ce străluce«; au trebuit să sufere unii chiar la descălecarea lor pe țărmurii Americii multe necazuri, șicanări din partea dirigătorilor de acolo, reîntoarcerea unora earăși în Europa, de unde au plecat, apoi strigătul băeților sburdalnici de acolo de »bels«, adică adunătură: până când au putut se ajungă în cutare fabrică la o muncă de rob, ori la calea ferată ori în cutare baie de cărbuni de peatră, de metale ș. a.

După datele mai nouă statistice, până la sfârșitul anului 1904, au emigrat numai din Ungaria în America, peste un milion de lucrători, cari se află concentrați în următoarele orașe mai

mari: New York 100 de mii, Cleveland 80 de mii, Pittsburg și împrejurime 400 de mii, Bridgeport 60 de mii, Chicago 50 de mii, Hozleton 40 de mii, Iohns- tovn 70 de mii, South Bend 30 de mii, Delroy 20 de mii, apoi câte 5—10 mii sînt răspândiți prin celelalte orașe mai de a doua mână.

În decursul anului 1904, s'au trimis bani din America numai în Ungaria, după însemnările statistice ale unui ce- tățean de ai nostri aflător acolo, cu numele Ludovic Steiner, la 30 milioane de dolari, cari în bani de ai nostri fac 150 milioane de coroane. Numitul în- vătă în publicațiunea sa mai face băgă- tori de seamă pe cei emigrați la abuzul, ce se face cu banii din America și asupra căruia voim se atragem și noi luarea aminte a cetitorilor nostri.

După legile americane, ca să se facă cineva bancher (un om care trăește după capitalul său), nu se recere nici o garanție. Din cauza aceasta apoi, speculanți sau pungăși de aceia, cărora nu le place să lucre și de cari acum geme America, își deschid o firmă, pentru care nu le trebuie nici știință de carte și nici bani, ci numai oare-care dibăcie și istețime, ca se poată amăgi pe cei lesne crezători.

(Va urma.)

Oțetul.

Oțetul e de mare folos pentru om.

1. Se întrebuințează în hrana lui, cu sfecle coapte, tăiate felii, presărate cu hrean ras pe răzătoare, și versate cu oțet, sare, piper și untdelem, dau o mâncare bună. Când faci pe iarnă oțet- ul se-l fierbi cu piper, foi de dafin și se-l torni peste sfecle, când e rece. Pe- t- lăgelele vinete se păstrează în oțet foarte bine; tot asemenea toate soiurile de verdețuri după cum vom vedea cu dea- mănuntul, când va fi vorba despre mu- rături. Deci mare parte din hrana omu- lui se păstrează peste iarnă de minune în oțet. Vara se întrebuințează în salată, cu planta zisă salată, grăușor, fetică, foi de bob, păpădie, mărar, cartofi, etc. Se face și supă cu oțet și cu măruntaie de miel; el se pune în felurite mâncări

și mai ales la fripturi, spre a le da un gust foarte bun. Mielul îl mănâncă toată lumea până ce miroasă a seu, și apoi nu se mai taie; cu toate acestea dacă dela picioarele dindărăt a mielului îi scoți cele două vine ce merg de sus până jos, tot mirosul greu se duce; aceste vine se scot până ce mielul s'a făcut oaie, pierzând carnea tot mirosul greu. Dacă voim ca carnea de oaie, să fie moale, fragedă, o ținem două zile în oțet, împreună cu piper, câteva boabe de enibahar, și o foaie de dafin, — apoi se împănă bine carnea cu usturoiu și de ai, și cu slănină; peste tot o ungi cu ardei roș de cei grași și dulci, pisati și cernuți, ș'apoi îl dai la cuptor, fiind o friptură minunată și care în timp de iarnă se păstrează ca și șunca până la 10 zile. Carnea de oaie ținută două zile în oțet, se poate întrebuința cu orice fel de legumă. Oțetul se mai întrebuin- țează la unele legume, fie verzi sau us- cate. Se întrebuințează cu diferite soiuri de bureți, fie curat sau cu usturoiu se întrebuințează la mâncări. Oțetul e bun și în mâncările cu pește. C'un cuvânt oțetul se întrebuințează în hrana omului aproape în toată ziua ca un element folositor, plăcut și răcoritor.

2. Oțetul e bun împotriva multor boli, mai ales ca freat apoi ca comprese, pe cărpă curată sau înădit cu apă, când omul e leșinat, ținându-i la nas oțet tare, îndată se deșteaptă. La boale mo- lipsitoare, stropindu se prin odaie. Sunt și oțeturi rele pentru sănătate, care se întrebuințează în comerț, de acele trebuie a ne feri cât se poate de mult. Oțetul ce se vinde pe la cârciume, făcut din vin rău sau răsuflat, e bun, dar' nu poate fi întrebuințat de omul sărac, de oarece e prea scump. Cel mai bun lucru e însă ca fiecare gospodină să 'și pre- gătească oțetul în casă. Oțetul se poate face din merele și perele cele ce pu- trezesc pe copac, — e destul să fie pe- rele puțin putrede, — le așezi pe-o leasă una lângă alta, cele putrezite bine cu cele mai puțin putrede și lăsându-se așa la soare, în vre-o două zile sunt putrede toate, ș'apoi le tăem și le fră- mântăm, ținându le încă vre-o 3 zile la soare, pe urmă le strecurăm și turnăm peste ele oțet bun și de câte ori, vara

VESELIA.

Foia glumească a »Foi Poporului«.

Odae separată!

M'a fost dus tata la școală,
Când eram așa băiat,
Departa într'un oraș mare
Altcum, Sibiiu botezat.

Și umblat-am, ști ca omul
Ca să căpătăm cuartir,
Nici departe, nici aproape
Să nu fie de tractir.

În fine în Anna-gase
Sub ce număr, 'mi-am uitat,
C'ar fi: — spuse nește oameni,
Odăi de închiriat.

Iute 'ngrabă: eu și tata
Și cu Onu, — vărul meu
Ne luarăm și aflarăm
Știți colea lângă părau... .

Nește căsi, destul de faine
Și-o doamnă tinerea
Dar' pacostea eat-o în cale
Românește rău vorbea.

Tata iute o întreabă:
Uite doamnă am auzit
C'ai oda separată
Pentru doi de locuit.

No ia, ia aici cu mine
Eu tot zi fac măturată.

Petrn O. Orlățeanul.

Poesii populare.

Din Porumbacul-interior.

Culese de M. C.

Tu te duci bădiță în țeară
Lasă-mi bani de cheltuială,
Și 'mi lasă vr'un zlotișor

Să-mi botez un finișor;
Și să-mi pui numele tău.
Când îmi va fi dor de tine
Să-mi strig finului pe nume.

Am tot zis mă duc mă duc
După badea să-l ajung;
Când voi prinde a mă duce
Om va fi car' m'ajunge;
Și când voi prinde a pleca
Om va fi cari m'a înturna.

Fă-mă doamne ce mi face,
Fă-mă roata stелеlor,
În drumul muntenilor:
Măc'ar vântul să mă bată
Și soarele să mă arză,
Numai badea să mă vază.

Spune-mi bade când te duci
Să-ți dau două mere dulci
Când vei șede să le mănâci
Să le duci în Lazaret
Punăți-s'ar junghiu în piept
Să te 'ntorci badeo îndărăpt.

avem mere și pere putrede, tot turnăm deasupra zeama lor strecurată. Când n'ai mere și pere e destul să faci o dulceată, — torni apoi în tingire ca un litru de apă, — o amesteci bine cu o lingură de se ia toată dulceata de pe tingire, torni zeama aceia într-o sticlă mare și-i pui câteva bucăți de zahăr și o hârtie albastră, unsă cu miere, legi sticla la gură cu o rîză, nu dop, și o lași la căldură. După trecere de câteva săptămâni ai oțet tare și bun la gust. De câte ori clătești un vas de dulceată sau de miere, tot torni în sticla de oțet. De câte ori faci dulceată clătești tingirea și torni zeama în oțet, ținându-l mereu la căldură acoperit totdeauna c'o petecă. Ai apucat odată a prinde cuib de oțet, îl poți avea toată viața numai să-l păzești ca să nu înghețe. Cât de sărac se fie un om tot îi stă prin puțină de a-și prepara acest oțet. De are miere e tot același lucru. În casele unde se fac mai multe soiuri de dulceturi, acest oțet are aroma cea mai plăcută. Mergînd cu rînduiala aceasta avem oțet în belșug fără a ne costa nimic.

Ori-ce cuib de oțet e pe vecie, de aceea trebuie a-l păstra bine spre a nu se sparge vasul. Încât aceste vase trebuiesc împletite cu mlajă de salcie: se împletești începînd dela fund și alipind nelușele roată în jurul sticlei până sus. Cu această industrie atât de ușoară, și folositoare, s'ar putea ocupa atât copii cât și oamenii mari. Când se strică o sticlă de oțet, nu e atât valoarea ei și-a oțetului, ci regreți anii de îngrijire ce-ai avut pentru el. Oțetul tare și frumos la față dovedește veșnica priveghere a gospodinei. Când ai roze strîngi foile, le pui într-o sticlă, o astupi bine și o lași la soare până s'au pălit frunzele de tot, deasupra torni oțet și după ce-l lași cîtva timp, îl poți întrebuința. Acest oțet e cel mai frumos la culoare din toate, e bun la gust, numai mirosul e prea tare. Fiind sticla închisă cu foile de roză toată aroma rămîne înăuntru. Unii usuc florile mai întîiu, dar acel oțet pierde mult din miros. Dacă însă ai pune florile de roză în oțet de îndată după ce le-ai cules, se strică cu deservărire. Dacă pui must dulce în sticle ca de un litru și le lași astupate câteva

săptămâni, s'a făcut oțet. Dacă n'ai nici bani, nu faci nici dulceată, atunci fă atîta jertfă ca se cumperi o singură dată un litru de oțet, ș'apoi torni deasupra ca la zece litre apă de ploaie din luna lui Martie, legi sticla cu o rîză și o pui la căldură. După cîtva timp oțetul se face tare și bun la gust. Nu e om, care anual să nu cheltuiască cel puțin câteva coroane pentru oțet. Cu acest mijloc: din 40 de bani ai oțet pentru toată viața, avînd îngrijire, bine înțeles, ca în fiecare an în luna lui Martie să mai adauge atîta apă de ploaie după cum vede că cheltuiește pe an.

Elena Sevastos.

Creșterea tinerimei adulte.

Disertațiune rostită de Ambrosiu Iuoraș, învățător în Murș-Uioara superioară, cu ocaziunea adunării de toamnă din anul trecut a învățătorilor gr.-cath. din despărț. Murș-Uioarei, în comuna Nandra.

(Urmare).

Sînt lucruri, cari în școala de toate zilele, din mai multe cauze nu se pot preda cu așa succes bun sau deși se predau succesul e numai momentan. În școala de repetițiune se vor preda cu bun succes regule stilistice despre epistole, obligațiuni ș. c. l.

Aici se vor putea cânta poezii naționale și se vor putea forma coruri de cântăreți pentru cântările bis. contribuind astfel la ridicarea solemnității serviciului Dumnezeesc.

Resultatele practice înșirate aici vor fi tot atâtea fructe ale școalei de repetițiune. În vîrsta aceasta e mai de lipsă a se pune puterea naturii în anumite margini, dacă voim ca tinerimea adultă să devină capace de destinațiunea sa.

Expereința ne indigitează singură la aceasta necesitate și ne spune, că imoralitatea și crimele le aflăm mai bine reprezentate la acelea stări de oameni, la care se face puțin pentru creșterea tinerimei.

În simburile unui pom se află germenii viitorului pom, este dată posibilitatea cu germenii însuși, dar în-

fluița din afară; pămînt bun, umezală coresponzătoare, căldură și lumină nu este iertat să lipsească.

Influițele acestea din afară trebuie să le aplicăm și la tinerimea noastră și aceasta o vom face cu succes, dacă vom da însemnătate mai mare școalelor de repetițiune.

Școalele de repetițiune au să fie conduse de învățătorul și preotul, care trebuie să propună religiunea și morala.

Pentru acest serviciu încă ar trebui remunerați cu ceva.

Școala de repetițiune în comunele unde oamenii se ocupă cu economia e foarte rău cercetată, din cauză că se ține în zilele de lucru, deci cu mult ar fi mai consult, ca timpul destinat pentru aceasta să fie Dumineca și Sărbătoarea d. a. câte 2—3 oare. Dispozițiunea aceasta scutește atât pe preot cât și pe învățător și tinerime de multe alte calamități, pe cari nu am lipsă a-le spune aci. Destul, că acesta e timpul cel mai acomodat, pentru ținerea oarelor de prelegere, — învățătorul cu preotul și cu tinerimea toată merge din școală în ordine bună la biserică, unde se va face Sf. Însărat sau vecernia.

Școalele repetiționale în urma ordin. ministerial de dtto 16 Noemvrie 1896 nr. 60,764, — la școalele cu 2 învățători sau mai mulți, trebuie să se prefacă în așa numite școli repetiționale de economie și învățătorul aplicat la acelea școale trebuie să aibă o pregătire specială de economie. Însă fiindcă școalele noastre rurale aproape toate is numai cu câte un singur învățător, ear' de altă parte comunitățile noastre bis. fiind sărace nu au isvoare de ajuns din cari să susțină acestea școale. Însă noi învățătorii nu trebuie să stăm nepăsători în fața acestei instituțiuni sfinte, ci ținînd școalele de repetițiune regulat în toate după-amezile din Dumineci și sărbători, să propunem din toate acelea obiecte, cari tind spre folosul fiecăreia în viața de toate zilele.

A lumina tinerimea dela sate este cea mai puternică armă a libertății. Trebuie dar' să o luminăm atât cu graiul cât și cu fapta, până ce va ajunge la convingerea, că învățăturile și alte scăderi înrădăcinate îi aduc la sapă de lemn.

Băieții după-ce au gătat și cu școala de repetițiune și au ajuns la vîrsta de 15 ani totuși ar fi de dorit, nici la aceasta vîrstă să nu se înceteze cu creșterea și instruirea lor. Creșterea cari se dă băieților în casa părintească, în școala de toate zilele și în școala repetițională de regulă se se sfîrșească cu anul al 20-lea. Cu vîrsta aceasta se sfîrșește creșterea trupească a omului. Să mai poate încă într'adevăr întări dar' nu mai are lipsă de a se desvolta și de a mai crește. Din partea spirituală, care nu se desvoaltă așa repede, numai după anul al 20-lea începe a se lucra de activitatea facultăților, de întregitatea lor naturală și de aplicarea lor. A cultiva pe om până la acest punct, creșterea trebuie să observe și să urmeze cursul natural de dezvoltare. De aceea creșterea după progre-

Bădiță de preste deal
Nu-mi trimite dorul val
Ci-l trimite risipit
Doar' sosește mai curînd
Pe unde dorul meu fuge
Nici cu calul nu-l ajunge
Pe unde dorul meu trece
Nici pasărea nu-l întrece;
Pe unde aleargă dorul
Plînge iarba și locul.

Să te bată, bade bată,
Dragostea cea înfocată
Bată-te pânea și sarea
Al meu dor și supărarea;
Bată-te pânea și vinul
Dorul meu și-al meu suspin.

Firicel lung de negară
Place-mi lumina de ceară
Și badiu din a mea țeară
Foaie lată de dudău
Place-mi lumina de sîu
Și badiul din satul meu.

Foică de trei gînace
Dragostea nu ți-se face
Nici din mere nici din pere
Făr' din ochi și din sprîncene
Din degete cu inele
Și din buze subțirele
Mușcare-ar badea din ele
Ca din trei faguri de miere
Să-i treacă de dor de ele

Foică de răchită
Eată mândra să mărită
Eu rămân fără iubită
Foică și-un dudău
Ducă-se cu Dumnezeu
Că mie nu-mi pare rău,
Că mai sînt în lume fete
Mi-oiu găsi și io păreche.
Foică de smicea,
Mărită-te mândra mea
Nu-mi trage nădejdea mea
Că nădejdea dela mine
Ca și umbra-i de subțire.

sarea lui în etate și după dezvoltarea naturală a facultăților omenesti se împarte în 3 perioade diverse. Acestea sunt:

1. Creșterea de casa părintească numită și școala maternă, care se îngrijește de băiat dela nașterea lui până la vârsta când este obligat a umbla la școală (la noi 6 ani împliniți).

2. Creșterea poporală numită primară, care ține până la anul al 12-lea. respective 15-lea.

3. Creșterea secundară, care se întinde dela anul al 15-lea până la anul al 18-lea respective al 20-lea.

Anii de școală trec și vine epoca cea mai primejdioasă, epoca patimelor. Decumva părinții, învățătorul și preotul nu-și vor da mâna de ajutor în mijlocul atâtor ocațiuni primejdioase, ce se oferă în mijlocul ispitelor și a luptelor cu pasiunile, tinerii ușor vor cădea și vor răci de religie ca poate niciodată să nu se mai ridice la D-zeu. A cunoaște pe D-zeu și ajunge la înțelepciune, poate numai acel cu inima curată, liber de pasiuni și viciuri, liber de poftă sensuală, de invidie, ură, sumeție, mânie, falsitate, care iubește adevărul și vîrtutea, se dominează pe sine, e umilit, compătitor și binefăcător.

Asupra generațiilor eșite din școală, învățătorul și preotul mai bine poate influența prin Reuniuni, adunându-i în jurul lor, cum își adună găina puii sub aripi. Reuniunea înființată în prima linie pentru tinerețe poate să primească în sinul său și oameni mai în vîrstă bărbați și femei cari vor da învățătorului și preotului mâna de ajutor în conducerea tinerețului.

Așa dar' se stăruiește fiecare învățător să formeze în comuna lui o societate sau o reuniune pentru creșterea tinerilor dela 15—20 ani.

Care învățător se îndestulește cu aceea, că în școala sa și îndeplinește bine datoria și apoi cu poporul mai departe nu-și sfarmă capul, acela poate să fie într'adevăr foarte bun învățător, dar' totuși nu și-a împlinit bine chemarea sa, care o așteaptă dela dînsul statul, patria, și confesiunea sa, acela e numai simplu slujbaş, care cât de bine se lucrează, dar' totuși nici într'un chip nu se poate numi învățător sau crescător poporal. Acea lucrare ce o săvârșește el, curînd să perde în pagubă, aceea sîmînță ce el a sîmînat-o rar va putea produce roadele așteptate, pentru-că vine înghețul, vin păsările și prăpădesc sîmînătura. (Va urma.)

Biblioteca ieftină.

Cea mai ieftină bibliotecă este »Biblioteca »Foi Poporului«, din care au apărut până acum următorii 6 nr., de cuprins variat și întocmiți anume pentru trebuințele poporului nostru, anume:

Nr. 1. Din vitejiile poporului românesc. Nichita Balica de Silvestru Moldovan. Movila lui Burcel de V. Alexandri. 20 bani.

Nr. 2. Din literatura poporală română. Doine și strigături. Culese de Nicolae Regman. 20 bani.

Nr. 3. Din lumea poveștilor. Găsitul, poveste de Emil V. Degan. Punga cu noroc și căciula fermecată, poveste orientală, prelucrată de Silvestru Moldovan și Craiul Mateiaș și bătrânul plugar, anecdota de Silvestru Moldovan. 20 bani.

Nr. 4. Pomăritul. (Sfaturi în formă de dialog), de Iustin Sohorca, învățător. 20 bani.

Nr. 5. Din trecutul omenimii. Ulisse regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan. 20 bani.

Nr. 6. Rîs și veselie. (Anecdote și glume.) 20 bani.

Nr. 7. În pregătire.

Fiecare nr. costă 20 bani, toate la oaltă 1 cor. 20 bani și porto 10 fil.

Cine vrea să-și facă cu spese puține și pe nesimțite o frumoasă bibliotecă, să-și procure aceste broșuri și cele ce vor urma. Bani se pot trimite de odată cu abonamentul la foaie.

FELURIMI.

Temnița dela Gherla. În Ardeal și până prin Ungaria e vestită temnița Gherlei. Și nu fără cuvînt, de oare-ce ea este cea mai veche și mai mare temniță în Ardeal. Temnița, cu tot ce aparține ei, este așezată în fosta cetate a Gherlei. Cetatea, cum ne arată și azi inscripția deasupra porții, a fost zidită de George Frater Martinuzzi, tesararului Ioan Zapolya și episcop de Oradea, pe la 1540. Meșterii ziditori au fost italieni. Ea a fost cea mai frumoasă cetate a Ardealului. În istoria luptelor n'a jucat rol mare, dar' în zidurile ei s'au petrecut câteva tragedii, fiind uciși aici unii din fruntașii unguri ai Ardealului sau stînd închiși în ea. Pe la 1706 a fost ștearsă din șirul cetăților de răsboiu, ear' la 1785, sub Iosif II după ridicarea regimentului de grănițeri, fiind aproape goală, a fost declarată de temniță a statului. Acum temnița are trei părți: una e cetatea veche, zidită de Martinuzzi, a doua e o zidire mare, ridicată de George Rakoczi II. la 1653, a treia e zidirea principală de închisoare zidită de stat între anii 1856—1860 cu trei etaje.

*

Un oraș de femei. În America-de nord, în Statele-Unite, există un oraș, care se numește Troy, locuit în cea mai mare parte de femei. El numără 115.000 de suflete; din acestea numai 18.000 bărbați.

Pricina este că acolo sînt multe fabrici în cari se întrebunțează femei, a căror plată e foarte bună. Câștigă unele până la 4 dolari pe zi (cam 20 de coroane).

*

De ce în unii ani se fac fructe și în alții nu? — Un jurnal german explică acest fapt și mijlocul de a-l vindeca când pomul este încărcat cu fructe are lipsă de toată brana cel este la îndemînă pentru ca ele să ajungă să

se coacă. Dar' în acest timp se formează mugurii de flori pentru anul următor și dezvoltarea lor suferă din lipsa de hrană care este cheltuită de fructe pentru-ca să se coacă. Din cauza aceasta mugurii fiind slăbiți nu se dezvoltă și în anul ce urmează nu se fac fructe. Causa rîului fiind cunoscută o putem vindeca, dacă gunoierii (îngrășăm) pomii încărcăți cu fructe și se susține că în Germania, acei ce urmăresc aceasta metodă au văzut nu numai că încetează intermitența aceasta, adică că în unii ani se fac fructe și în alții nu, dar' chiar obțin fructe mult mai frumoase și mai gustoase decît în trecut.

Știri econ., comerc., jurid., industr.

Prețul cărnei. Pe piețele europene prețul cărnei se urcă într'una, afară de Germania unde au fost adunate multe vite din diferite țări. În Paris prețul vitelor s'a urcat cu câte 10 franci (coroane); în Olanda prețul cărnei s'a urcat cu câte un cent.

În Ungaria e mare lipsă de carne în toate orașele și prețurile sînt foarte mari. În unele orașe se așteaptă să se vază rezultatele din Budapesta cu carnea de cal și dacă vor fi bune aceste rezultate, vreau să deschidă și ele măcelării pentru carnea de cal.

Expoziție de poame se deschide în 1 Oct. c. în Técső, comit. Maramureș. Expoziția e deschisă 48 ore, până Marți după amiază. Să vor da și premii.

Folosul stupăritului. »Unirea« estrage din o scrisoare, ce a primit-o următoarele șire privitoare la folosul, ce aduce stupăritul:

»Rog atrageți luarea aminte a învățătorilor noștri asupra frumosului câștig ce-l pot să-l aibă din stupărit, pe care așa lesne le-ar putea practica în oarele libere. Așa de pildă în Cojocna este un țeran fruntaș: Vas. Nemeș, care n'a învățat nici o școală de agricultură, dar' face minuni cu stupăritul. Are 115 coșnițe pline de miere. În 1904 a stors 430 chlg. miere curată, din care a încasat la 400 cor. Și toată economia aceasta cu albinele o face singur, deși are 53 ani, și pentru toate schimbările întreprinse în viața albinelor poartă notițe precise«.

»Industria«, noul institut industrial economic, societate pe acții în Deva, — despre care am mai făcut amintire — și-a ținut adunarea generală de constituire la 14 Sept. c. De president al direcțiunii a fost ales dl prot. din Orăștie, Vasile Domșa, de director esec. dl August A. Nicoară.

»Industria« s'a constituit cu un capital de 100.000 cor. Scopurile noiei bănci sînt următoarele: a) a lăți economia națională și industria; b) a valoriza produsele acestora, a dezvolta spiritul a ori-ce muncă inteligentă, spiritul de economisare și întreprindere în sânul poporului și meseriașilor; c) a le procura credite ieftine; d) a întrebunța capitalele întru a mări productivitatea și valorizarea, pentru a lăți bunăstarea generală.

Asociațiunile în Ungaria La 31 Decembrie 1904 au existat pe întreg teritoriul țării coroanei ungare în total 5132 de asociațiuni, (însoțiri) anume 4438 în Ungaria și 694 în Croația-Slavonia. Mai multe asociațiuni se află pe teritoriul comitatelor Bácsbodrog (257), Torontal (217) și Budapesta (230); mai puține în comitatele Sáros (11) și Făgăraș (9). Dintre diferitele asociațiuni mai răspândite sunt asociațiunile de credit, de conzum și de lăptărie, pe când asociațiunile de valorizare și de magazin cu deosebire de lipsă într'un stat agricol, ca al nostru, sunt mai puțin încetățenite.

Filialele „Timișanei”. La 3 Septembrie a. c. și-a început activitatea și a fost inaugurată filiala ce a deschis-o banca „Timișana” din Timișoara în Buziaș, stațiune balneară în comitatul Timiș.

Precum suntem informați „Timișana” intenționează a mai înființa și alte câteva filiale pe teritoriul său de activitate.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Cornățel.

Cu scop de a se face un podișor în biserică pentru tinerimea școlară, subscrisul am adresat un apel către parochienii din Cornățel aflători în America, rugându-i a face o colectă între cunoscuții lor, ear' rezultatul colectei este următorul:

Ioan Coman, Ioan Mihu, j., Ioan Giurca, Nicolae Macarie, Petru Irimie, Nic. Coman, Ioan Lăpădat, Nicolae P. Dobrotă, Nic. I. Mihu, Ioan Iosif Macriș, Ioan N. Pavel Dobrotă, Petru Onișu Dobrotă, Ioan N. Dobrotă, toți din Cornățel fiecare câte 2 dolari; Iosif Hudia, 20 cenți, George German, 50 cenți, Vasile Constandin, 20 cenți, Iosif Șoneriu, 25 cenți, Gavrilă Mosora, 25 cenți, Iosif Mosora, 25 cenți, Nicolae Mosora, 25 cenți, Nicolae Langa 15 cenți, Ioan Pinea, 25 cenți, Elisaveta German, 25 cenți, Nicolae Cristea, 25 cenți, Tăiana Dop, 20 cenți, Ioan Hudia, 25 cenți, Nicolae Mosora, 25 cenți, toți din Daneș; Ioan Frățilă, 20 cenți, George Danciu, 10 cenți, George Sposenic, 10 cenți, Mariță Danciu, 10 cenți, Vasile Langa, 10 cenți, Vasile Borcoman, 10 cenți, toți din Cohalm; Teofil Juga, 25 cenți, Vasile Lăpădat 25 cenți, Ioan Petri, 1 dol., Ieronim Petri, 50 cenți, Anică Petri, 50 cenți, Chitor Petri, 50 cenți, Nicolae Gereg, 35 cenți, toți din Hundorț; Ioan Cosma, 50 cenți, Nicolae Popa, 25 cenți, Nicolae Constandin, 25 cenți, Teod. Bogdan, 25 cenți și Nicolae Cosma, 1 dolar toți din Nucet; Toma Țiban din Roșia-săs., 50 cenți; Nicolae Pleșca, Hosman 50 cenți, Toma Cloțan, Noul-săs. 25 cenți; Vasile Rotariu și Ioan Bărsan. Cinade fiecare câte 25 cenți; Vasile Andron, Micăsasa 20 cenți; Simion Breazu, Mihalțu, 25 cenți, Nicolae D. Pavel Suciu și Zaharie Pinea, toți din Ferihaz fiecare câte 35 cenți; Ioan Țața și Dumitru Hărăciu, Seliște, fiecare câte 25 cenți; Ioan Stăneasa, Ludoșul-mare 25 cenți; Ioan Giurca și Nicolae Giurca, ambii din Hosman fiecare 25 cenți; Ioan Petca din Săcădate 50 cenți și Iaci Jacobs, din Indiana-Habor, 25 cenți; Suma întreagă colectată face 201 în coroane.

În numele poporului credincios din Cornățel aduc subscrisul și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumiri atât colectanților cât și tuturor contribuabililor rugând pe bunul Dumnezeu, ca să le primească jertfa adusă pe sama

sfinței noastre biserici, ear' timpul său pe fiecare să-l aducă sănătos și cu pace la vatra familiară.

Cornățel, 8/21 Septembrie 1005.

George Simplăcean,
par. gr.-or.

CRONICĂ.

Mănăstire de călugărițe. Guvernul din Bucovina a cerut să-i prezenteze consistorul din Cernăuți un preliminar pentru întemeierea și susținerea unei mănăstiri de călugărițe gr.-or. în Cernăuți. Guvernul o cere aceasta pe baza unei hotărâri luate din partea consistorului gr.-or. din Cernăuți la inițiativa actualului metropolit Dr. Vladimir de Repta. Cheltuelile le va purta fondul religios gr.-or. din Bucovina. Mănăstirea e plănuită pentru 30 călugărițe, cari vor îngriji de bolnavi și vor face pe supraveghetorele în asilele de copii.

De 105 ani. În Seghedin a murit săptămâna trecută cel mai bătrân om din oraș, Andrei Németh, în vârstă de 105 ani. El n'a fost bolnav mai de loc.

Pom înflorit și zăpadă. Din Sângeorgiu român ni se scrie, că pe munții Năsăudului a nins și pe când coama lor e albă, jos în vale în sat în grădina învățătorului I. Marcu un pom bătrân a înflorit, întocmai ca primăvara, ear de altă parte e încărcat cu flori. E interesantă priveliștea merelor coapte, între flori.

Jăfuire ziua mare. Zilele trecute sosind în portul San-Petersburg vaporul Gehrce, a fost atacat ziua mare de o mulțime de proletari, cari l-au jefuit. Din matrozi mai mulți au fost răniți. Jetuitorii au fugit.

Semne bune. „Răvașul” scrie că la preparandia din Gherla a fost numit director Dr. Petru Fabin, ear' ca profesori au fost angajați Anton Domide dela pedagogia superioară din Budapesta și profesorii dela gimnaziul de stat din Gherla Iuliu Garșai și Ioan Nicoară. Numirile aceste sunt semne bune pentru înaintarea preparandiei din Gherla.

La universitatea din Viena au fost înscriși în anul 1904/5 6926 studenți, cei mai mulți la drepturi 2974, apoi 876 la medicină etc. Au fost înscriși și 132 Americani, ba chiar și din Australia au venit doi la universitatea din Viena.

Iubileul lui Brancovici. Patriarhul Sârbilor, Brancoviciu își va sărbători în 8 Nov. c. iubileul de 50 ani de când e preot. Bătrânul patriarh vrea ca sărbătoarea să fie cât se poate de modestă.

Emigrare la America. Foile din America scriu, că cu sosirea toamnei eară încep a sosi emigranți, în America în număr mai mare. Din Ungaria săptămâna trecută au sosit 1105 de emigranți, dintre cari preste jumătate, anume 636 Slovaci, apoi Unguri, Șvabi, Croați. Români au sosit numai 11.

În luna Iulie au fost lăsați să intre în Statele-Unite 76.090 de emigranți din Europa, ear' 1445 au fost respinși poate din cauza sărăciei, parte pentru boale. Din Ungaria au intrat în Iulie în Statele-Unite 7982 de emigranți, cu vre-o 3000 mai mulți ca în Iulie anul trecut.

Protopresbiter nou. Consistorul plenar arhiepiscopesc din Sibiu a numit în ședința sa din urmă protopresbiter pentru tractul Făgărașului pe parochul Nicolae Borzea din Viștea-inferioară, care la alegere întrunise marea majoritate de voturi.

Notar public nou. În Brașov în locul răposatului Schnell, a fost numit de notar public Dr. Carol Lurtz, fost avocat și deputat dietal.

Nou ambasador chinez. În locul ambasadorului Chinei din Viena Langcen, care e strămutat la Berlin, a fost numit Liteșin-mai, fiul vestitului bărbat de stat chinez, Li-hung-ciang.

Români în marina austro-ungară. În academia de marină din Fiume au fost primiți doi tineri din România, ca elevi, anume Alexandru Gheorgis și George Constantinescu. Atară de aceștia mai doi oficeri de marină din România aplicați în marina noastră; ei fac studii pe vapoarele „Radetzky” și „Alpha”.

Pentru abonații nostri din America. Iubiții nostri abonați din America, pentru a încununa ori-ce confuzie, sunt rugați a trimite banii ce abonament sau ori-ce alți bani, d. d. pentru comande de cărți etc. în plăc (cuvertă), adresată de a dreptul redacției „Foi Poporului”. Pe plăc să arată că scrisoarea cuprinde bani și câți și în scrisoare să scrie adresa și comanda. În chipul acesta putem să îndeplinim numai decât comanda. Modul de a trimite banii prin mijlocirea bancarilor și băncilor, dă prilej la multe confuzii, la care noi nu suntem de vină. Rugăm deci pe iubiții nostri compatrioți din America, a da ascultare acestor rugări a noastre, în interesul lor propriu.

Folle noastre la expozitiile. La expoziția din Sibiu a „Asociațiunii” au fost expuse și o colecție de foi ce s'a putut vedea până acum la noi, întregită din colecția „Asociațiunii”. Eată ce toi au fost espuse:

„Activitatea”, „Albina”, „Albina Carpaților”, „Biserica și Școala”, „Bunul econom”, „Concordia”, „Controla”, „Drapelul”, „Dreptatea”, „Economul”, „Familia”, „Federațiunea”, „Foaia Diecesană”, „Foaia bisericească și școlastică”, „Foaia ilustrată”, „Foaia Poporului”, „Foaia Școlastică”, „Gazeta de Duminecă”, „Gazeta Transilvaniei”, „Libertatea”, „Luceafărul”, „Lumina”, „Luminătorul”, „Observatorul”, „Organul Luminării”, „Orientul Latin”, „Poporul”, „Poporul Român”, „Revista Bistriței”, „Revista Ilustrată”, „Revista Orăștiei”, „Răvașul”, „Școala și Familia”, „Sionul Românesc”, „Telegraful Român”, „Transilvania”, „Tribuna”, „Tribuna Poporului”, „Unirea”, „Viitorul”, — toate erau reprezentate sau în colecțiuni complete, începând dela prima lor apariție, sau numai din ani, remarcându-se în deosebi imposanta colecțiune a „Gazetei Transilvaniei” și a celor două „Tribune” prin grosimea volumelor sale.

Scriind despre aceasta colecție „Unirea”, zice: „Câtă muncă intensă, câte sbuciumări sufletești, câte țipete de durere și cât de puține momente de bucurie ale neamului vor fi însemnate pe paginile îngălbenite de vremuri ale acestei jurnalistică totdeauna slab sprijinită, — va fi trebuit să-și zică vizitatorul gânditor la vederea mormanului de gazete adunate la un loc!”

„Arcașul” în Bucovina. Am scris mai înainte, că Românii din Bucovina întemeiază însoțiri pe sate, cu numele „Arcașul” pentru cultivarea țăranilor, instruirea lor în exerciții militare de pompieri etc. Cea dintâi societate de felul acesta s'a întemeiat în Cuciurmare. Acum s'a constituit „Arcașul” în comuna Sânt-Onofreiu. Vor urma pe rând și alte sate.

Cartea engleză: Românul american, atât de trebuincioasă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazar. Prețul 1 cor., și 10 bani porto. se poate procura la administrațiunea „Foi Poporului”.

Cas de moarte. Subscrișii cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință tuturor consănenilor, amicilor și cunoșcuților cum-că iubitul nostru soț, tată, și frate Zacharie Gruean învățător pensionat în Straja după suferințe îndelungate împărțit cu sf. Taine ale muribunzilor a trecut la cele eterne în 18 n. l. c. noaptea la 1 oră în anul al 48 al etății și al 19 al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale reposatului s'au astrucat spre eterna odihnă în cimiteriul gr.-cat. din Straja, în 20 Septembrie c. Aurelia Gruean n. Stanciu, soție. Lucreția, Dorina, Victoria, Virginia, Ioanel, fii și fice și alte rudeni.

Cutremurul de pământ din Calabria, (Italia) despre care am amintit în un număr de mai nainte a făcut pustiiri grozave. În to-din 413 comune ale Calabriei au fost ruinate 202. Numărul morților și răniților nu e deplin constatat, dar se urcă la câteva mii. Regele Italiei a cercetat locul nenorocirii, ear pentru ajutorarea celor lipsiți s'au pornit colecte în întreaga Italia.

Baie de fer nouă. Proprietarul de băi Szenkovits și Bela Buda au descoperit lângă Hunedoara, în depărtare abia de 14 km. o bogată baie de fer. Baia se află lângă drum și dă pietri feruginoase cu 46%, continut de fer. Proprietarii voiesc a intra în tratări cu statul, cari, după cum știm, are cohuri vestite la Hunedoara.

Un vagabund cu limbă proprie. În Paris a fost prins zilele aceste un vântură țara, care vorbește într-o limbă, pe care nici un învățat din Paris nu o pricepe. În sfârșit un învățat a aflat, că vagabundul e un italian, cu numele Agostini și că a mai fost pedepsit. Să crede, că vagabundul și-a făcut el însuși o limbă proprie de câteva cuvinte, ca să nu-l poată pricepe nime și să facă ciudă poliției.

Atențiune! Ni se cere publicarea următoarelor: Tot mereu cetesc în foaia »Unirea« din Blaj că preoții de colo și colo au donat pe seama internatului de fete etc. o sumă oarecare de coroane. Lu ru! stă așa: Preoții fac misse gratuite, iar banii ce ar trebui să-i capete li donează numitului internat. Deoarece nu numai preoții fac acelea misse gratuite, ci împreună cu cantorii nostri gr.-cat. căci în coala în cari se adevărește celebrarea misselor și cantorii se subscriu, — așadar a treia parte din suma aceea cantorii o donează, — așteptăm cu tot dreptul, ca și numele lor să figureze ca donatori nu numai a preoților — asta în tot locul. Un cantor gr.-cat.

De-ale notarilor comunali. Vre-o 120 de notari comunali din Ungaria au avut o întrunire în Budapesta, hotărînd să puie pe baze mai sănătoase chestia însoțirii notarilor din țară, anume așa, ca notarii să fie deplin scutiți în interesele lor morale și materiale. Întrunirea a ales o comisiune de 5, dându-i însărcinarea să se pună în legătură cu însoțirea centrală a notarilor și să o provoace a-și lărgi organizația pe baze mai liberale. Dacă însoțirea centrală nu va fi aplicată la aceasta, notarii întruniți vor forma o nouă însoțire.

Constituire Societatea de lectură a elevilor dela institutul pedagogic gr.-cat. rom. din Blaj s'a constituit în 17. Sept. c. astfel, — alegându-și următorul comitet: President: Toma Cocișiu, ped. c. III, Redactor: Grațian Capătă, ped. c. III. Notar: Andrei Grecu, ped. c. III. Cassar: Lazar Biro, ped. c. II. Controlor: Iuliu Conțiu ped. c. III. Arhivar: Mihail Belei, ped. c. III. Bibliotecar: David Roman, ped. c. III. Vice-bibliot: Simion Alexă, ped. c. II. În comisiunea literară: Teodor Oțel, Teodor Stoia, Alimpu Mateica, din c. III.; Emilian Chescheș, Constantin Jozof, din c. II.; Ioan Metea din c. I.

Câni și mâțe turbate în Lugoj. »Drapelul« scrie următoarele: Grozav pericol pentru publicul lugojan este că mai toți câinii și mâțele sunt turbate. Poliția a luat cele mai extinse măsuri pentru siguranța oamenilor. Câinii și

mâțele sunt prinse chiar în curțile oamenilor și transportate fără cruțare la locul de perzare. În zilele trecute ear' au mușcat câni și mâțe turbate mai mulți oameni. Birjarul Iosif Král al proprietarului Rudolf Reiter din Lugoj, fiind mușcat de cănele de vânat al stăpânului seu, s'a dus la institutul Pasteur din Budapesta, dar fără folos, căci reântorcându-se apoi acasă a murit în spitalul orașenesc în cele mai grozave chinuri. Turbase și el. La 21 Sept. un căne turbat a mușcat pe copilul de 11 ani Const. Purcar, pe fiul de 6 ani al sergentului de artilerie Gabriel, l'a mușcat pe promenada orașului o mătă turbată, pe fata de 16 ani Milota Brendușan a mușcat-o un căne turbat, pe servitorul de 16 ani al comerciantului Arthur Deutsch l'a mușcat mătă stăpânului seu. Toți cei mușcați au fost trimiși la institutul Pasteur din Pesta.

Focul dela băile Herculane. Focul din pădurile erariale din jurul băilor Herculane, despre care am făcut amintire în nrul trecut, a luat o îndindere uriașă. Erau amenințate frumosele băi să cadă pradă flăcărilor. Cum am amintit, pentru stingerea focului au fost aduși soldați pompieri din Arad și Timișoara. Focul cum era greu de localizat, a pretins și jertfe. De marea ferbințeală s'au crepat stâncile și s'au rostogolit de vale, ucizând mai mulți soldați, între care și câțiva Români. Alții au fost greu răniți. În sfârșit focul a fost în parte mare stâns deploaia, ce s'a revărsat zilele trecute.

Cartea de cetire a II-a, de Dr. Petru Șpan. Cetitorii nostri, cu deosebire aceia cari se interesează mai de aproape de școala română, știu, că vrednicul profesor dela seminarul »Andreian« din Sibiu, dl. Dr. Petru Șpan, a scos anul trecut un ABC-dar, »Noul ABC-dar« cu cel mai bun și mai ușor metod din toate câte au apărut până acuma la noi. Din pricina aceasta acest ABC-dar unic în felul seu, a fost foarte bine și după merit apreciat în cercurile noastre școlare și a fost îmbrățișat cu căldură de învățătorii noștri.

Acum harnicul profesor a scos, ca parte întregitoare a »Noului ABC-dar« cartea de cetire a II-a, cu un material bine ales, avînd fînta: formarea caracterului în generația școlară cu ajutorul ordinării materialului, după principiul cultural istoric și al concentrațiunii și urmărind pretutindinea dezvoltarea interesului pedagogic.

Atragem atenția cetitorilor asupra acestei cărți de mare folos pentru școala populară, promițînd a reveni. Cartea are 80 pag. a apărut în tipogr. W. Krafft și costă legată 50 fileri.

Adunarea »Marianei«. Reuniunea învățătorilor gr.-cat. »Mariana« își va ținea adunarea generală Mercuri, în 4 Octomvrie st. n. a. în Năsăud în sala clasei IV-a a școlii fundat. elem. pop., la care se invită cu toată stîmă a lua parte atât domnii membrii, cât și on. public interesat de cauza învățămîntului. Din program amintim:

După deschiderea adunării esmiterea diferitelor comisii, apoi lecțiune practică de 1/2 oră din Geometrie: »Calcularea suprafeței oblongului« cu clasele superioare ale școlii de fete, prin Antoniu Hangea, învățător la școala fundațională din Năsăud. — Raportul anual despre activitatea reuniunii. — Raportul cassarului, pertractarea preliminarului de buget pro 1906 și raportul comisiei censurătoare. — Cetirea disertațiunilor: a) »Cari sînt relele, de cari suferă poporul nostru și cum se pot acelea îndrepta prin școală și biserică« prin Ioan S. Pavelea, învățător gr.-cat. în Runc. b) »Statul învățătoresc și înălțarea uactorității lui«, prin Gavril Hordoan, învățător gr.-cat. în Bileag. — Raportul comitetului asupra propunerilor date acestuia spre studiere de către adunarea generală din anul trecut etc. Presidiul reuniunii învățătorilor greco-catolici »Mariana«: Ciril Deac, vicar for. episcopesc, președinte. Clement, Grivasă secretar. — În 4 Octomvrie după ședință va fi urma prînz comun, ear' sara, petrecere cu dans.

Fondul de 20 bani al »Reuniunii so- dalilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vînzare, din privilegiul sîrbărilor »Asociațiunii« s'au mai făcut următoarele dăruiri: Enea Bota, preot (Șard), d-șoara Emilia Bena, (Pianul inf.), Ioan Iosof, paroch, d-na Ana Iosof (Tilișca), Augustin Bena, conservatorist (Berln), Dr. Pavel Opișă, director gimn., d-na Eugenia Dr. Opișă, (Brad), Andron Bogdan, par., d-na Maria Bogdan, (Teretel), d-șoara Maria Cristea inv. (Gura-Barza), d-șoara Mărioara Avram (Ocna), Petru Rimbaș, paroch, d-na Letiția și Maria Rimbaș, (Brad), Liviu Groza, (Coșteiu-mare), Dr. Ioan Cristian, med.; Dr. Nicolae Oncu, directorul »Victoriei«, Sever Bocu, redactor, Sever Secula, ref. școl. (Arad), George Bărbat, notariu (Poiana), prot. Dr. George Maior (Herestrău), Nicolae Bogdan, prof., d-na Tincuța Bogdan (Brașov), Dr. George Murășanu, medic (Beiuș), August A. Nicoară, cand. de adv., Nicolae Igna (Deva), Dr. Ioan Marghita, adv. (Geoagiu), Dr. Dionisiu Roman, adv. (Mediaș), Constantin I. Botez, prof. (Iași), N. Ionescu, funcț. de lucr. publ., »Popa din Gelmar«, fiecare câte 20 bani și Victor Tordășianu 10 bani.

Nu totdeauna succede a introduce în comerț un medicament escelent cum e elixirul de stomach a lui Raditz. Efect sigur și rapid contra boalelor ce obvin adeseori, cum e mistuirea rea, durere de stomach, colică, rigăială, lipsa de apetit etc. Afară de aceasta e un mijloc întăritor și de înprospătare admirabil. Prețul 1 cor. în farmacia Raditz, Budapesta Fővámter, Nr. 6.

Producțiuni și petreceri.

În Murăș-Uioara.

Meseriașii români din M.-Uioara aranjează o Petrecere de cules de vii împreună cu poșta internațională Sîmbătă în 30 Sept. st. n. în hotelul domnului conte Telechi. Venitul curat este destinat pentru a se cumpăra cărți și costumuri teatrale. Președintele comitetului aranjator e dl Basiliu Roșca.

Din Sebeșul-săs.

Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș »Andreiana« aranjează Duminecă în 1 Octomvrie n. 1905 în pavilionul dela hotel »Central« din Sebeșul-săsesc o serată, împreună cu joc. Venitul e destinat pentru fondul văduvelor și orfanilor de meseriași.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I A. în Gv. Ori care ministru primește rugări, atîrnă de la pricina ce o ai, că la care să te adresezi.

N. M. și G. M. în Săl. Noi de aici o triemitem regulat, posta va fi de vină. Dacă nu o primiți, scrieți-ne numele judeiului comunal.

Ab. Nr. 2538. Găcituri dăm numai toamna, cînd cetesc mai mult oamenii.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzer.

Un tinăr român

care posedă limba maghiară și germană, caută aplicație în vr'o cancelarie advocațială sau notarială.

Doritorii să se adreseze la administrația ziarului nostru.

221 1-2

Făină pentru Copii

Băieții se desveală cu ea deosebit de bine și nu sufer de tulburări de mistuire.

S'a valorat escelent în cazuri de vărsare, catar de mațe, diaree etc.

In țeară și străinătate o recomandă multe mii de medici.

Cel mai bun nutremēt pentru băieți sănătoși și cari sufer de stomach.

Să capătă în farmacii și drogherii.

De-a lui Kufeke

Fabrica de articli nutritivi diet. R. KUFKE

Viena I., și Bergedorf—Hamburg.

110 A 8—7

Restaurația Schülgarten.

Aranjată de nou!

Subscrisul îmi iau libertatea a atrage atenția onor. p. t. public asupra reustaurațiunii de nou aranjate Schülgarten, unde stă la dispoziția publicului o frumoasă grădină cu localități de iarnă încălzite, mai departe zilnic bere proaspătă de Steinbruch, vinuri transilvane, cum și smorodni și vinuri roșii. Cuhă bună, abonament pentru prânz și cină.

Rugându-mă de sprigin binevoitor sunt cu distinsă stimă

Stefan Pelikan
restaurator.

220 1—

Lăcătar tehnic, pentru edificii și instalații

E. Purece

și recomandă 218 2—10

deposiul său cel mai mare și mai bogat în

sobe pentru culină

cele mai noue, mai valabile și mai ieftine,

producție proprie,

din cari sunt în folosință în Sibiu și jur peste 600, ceea-ce este dovada cea mai eclatantă despre bună-tatea și durabilitatea lor.

Pentru fiecare sobă cumpărată dela mine dau garanță de mai mulți ani.

Culegător român

se caută pentru tipografia **Stefan Nánasy** în Baia-mare (Nagybánya). Condițiuni favorabile. Cei cari posed și limba maghiară sunt preferiți.

214 2—3

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeoca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamă-runtul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare se pună marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curățător e institutul special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, servii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodelor seu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țevă, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă bo ale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele seculare femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palóc dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la ameză).

Adresa: Dr. PALÓC medic de spital specialist: Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 18 25—

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

8 52—52

—** întemeiată la anul 1868 **—

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și esplosiune, —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

— Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:
95.727.010 coroane. 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

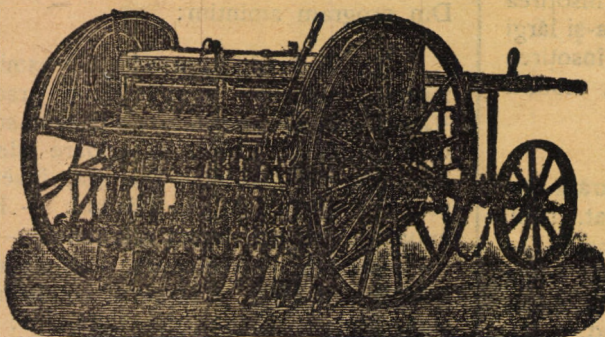
Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

ANDREIU TÖRÖK

fabrică de mașini economice

în Sibiu, Poarta Cisnădiei

recomandă onor. domni agri-cultori:

„Titania“, în present cea mai bună mașină de sēmēnat în șiruri, simplă la manuire, forte și solidă de esecție, ușoară de mănă și cu preț ieftin.

Triere de cel mai bun sistem în mare asortiment.

Prese (teascuri) de poame și struguri, mori pentru poame și struguri, mașine de tăiat nutrețul etc. etc. Mori cu 1, 2 și mai multe petri, mănate cu motori și vapor.

Representanța fabricii de motoare

LANGEN & WOLF, Viena.

Cele mai bune motoare din lume, motoare original „Otto“, pentru benzin, petrol și gaz (cărbuni).

126 12—

Prospecte, desemnuri și preliminar de spese franco și gratis.

Dacă nu aveți apetit sau suferiți de durere de stomach, mistuire slabă, durere de cap, luați o lingură de

Elixir de stomach a lui Raditz,

medicament cu efect rapid și sigur la toate boalele de stomach și urmările lor. În interesul propriu al Dv. Vă recomandăm o sticlă de elixir de stomach al lui Raditz. E destul o lingură plină, ca să se poată evita și împedea îmbolnăviri mari și grele. Mijloc neîntrecut de întărire și îmbogățire, de aceea îl și folosesc ca atare aceia, cari s'au înșelat în un alt mijloc. Prețul cel mai ieftin e numai 1 cor. per sticlă, sticlă mare 2 cor. se poate procura prin o carte de corespondență sau cu avis postal la singurul producător

farmacistul J. RADITZ

Budapesta IV. Fővámter 6.

Depositor principal în Budapesta: farmacia J. Török, strada Király 12 și farmacia la Palatinul-țării, Váczi körút 17. 216 1-10

Nr. 316/905.

207 2-2

Lemne de fag de foc

circa 300 stângeni metrici vinde comuna **Tălmăcel** pe calea licitațiunei publice verbale, ce se va ținea **Duminică în 1 Oct. a. c. la 4 ore p. m.** în cancelaria comunală.

Ofertele în scris și ofertele ulterioare nu se admit.

Prețul strigării de stângin metric loco **12 Coroane!**

Vadiu 360 Coroane.

Tălmăcel, în 8 Sept. 1905.

Primăria comunală:

Toma Nedelcu,
primar.

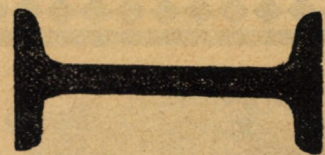
Ioan Fanea,
not. com.

Comptabil

se caută cu 1 Octomvrie la firezul de abor în **Veștem**, care posedă limba română, germană și maghiară. Înțelegătoare vor avea, care a mai fost în astfel de negoț.

205 3-8

Ioan G. Bozdoc,
proprietar în **Veștem** (Veszteny).

Traverse, fer U

toate soiurile de fer în rude,
tinichea,

țevi pentru conduct de apă din fer vărsat sau bătut, purtători de coridoare, țevi pentru

umblătoare,

impletitori de trestie pentru stucatură, place izolatoare de asfalt, pappă pentru cooperis

97 20-

la

AND. RIEGER

prima fabrică trans. regnicolă de mașini turnătorie de fer și metale, neguțătorie de articlii de ferărie, Sibiu.

La croitoria universală

strada Poplăcii 3 **SIBIU** strada Poplăcii 3

Se pregătesc tot felul de vestminte, civile și militare, ca: **fracuri, jachete, sacouri, pardesiuri, baltoane, uniforme pentru ofițeri și vo-luntari, haine de teatru, cum și jachete de dame.** Asemenea confecționez

reverenzi

în mod foarte solid, asupra cărora îmi permit a atrage atențiunea on. domni preoți și candidați de preoți. — Comande urgente se pot efectua și în timp de 24 ore. — Pregătirea primită în cursul de croit din Viena, pe care l-am absolvat cu succes, apoi praxa de mai mulți ani câștigată în diferite ateliere din Viena și Budapesta îmi dă posibilitatea de a satisface pe onorabilii mei mușterii atât prin o croială elegantă cât și prin executare întru toate corespunzătoare.

Rugând onoratul public român pentru binevoitorul sprigin prin comandarea de haine, semnez

cu deosebită stimă

190 4-5

Ioan Petrașcu, măestru croitor.

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru trimiteri franco 95 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Căminului 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Căminului. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseș: farmacia Lederhülger; Sighișoara: farmacia lui Lignea. Să se ceară pretutindenea apă de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plăsite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimite 7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco. 8 20-28

Giuvaergiu și graveur

A. MORAWETZ

Strada Căminului 14. **SIBIU** Strada Căminului 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Depositor de **giuvaere, aur, argint și argint de China.**

— Cea mai renumită negustorie de aurări. —

Depositor de **oroloage de Geneva** de aur și argint de cele mai fine pentru domni și dame.

Atelier propriu pentru lucrări nouă și reparații. 198 3-

— Serviciu real. Garanță conștientă. —

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Căminului 3,

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaeri, obiecte de aur și de argint al lui **Iulius Erös** Sibiu (N.-Szeben), strada Căminului nr. 3.

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și examinate oficios și pe fie-care obiect este oșetă vizibilă „marca”, afară de aceasta să dă garanță în scris despre veritatea fie-cărui obiect.

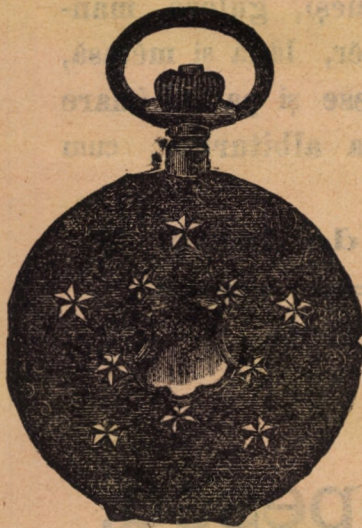
Prețuri-curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 24 32-52

Nr. 2127 A. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

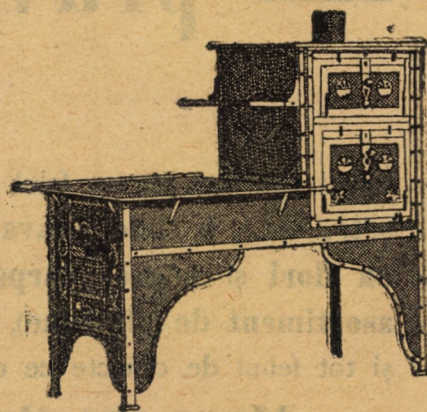
Sanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Sanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor.

Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 2127 A.

Cuptoare pentru culină (Sparuri, Sparherde)

de tinichea (blech) și **cuptoare de masă** în mare asortiment, executare solidă și cu prețurile cele mai ieftine.

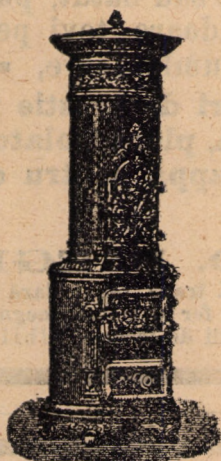
Carol F. Jickeli

219 1-

Sibiu.

Sobe noue.

Cuptoare de fier cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Le espedează din depositul din Sibiu. Din atelier franco la fiecare stațiune.

La cere se trimit pre-curanturi.

Deposit bogat în tase, în sîrme și în place de sobă, în instrumente de camin și în păstrător de instrumente de camin, pietri de sobă.

Cărbuni de peatră și Coaks
50 de chilogr. se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickell
217 1— Sibiu.

S. Engber

magazin de mănuși și bandage
Sibiu, str. Cisnădiei 57.

Își recomandă depositul său de toate soiurile de mănuși, precum: glaci, de piele de căprioară, mănuși svediane și tricot.

Deposit asortat în legături de vătămătură, legători de foale, corsete, Țiitoare-drept, ciorapi de gumi și legători lunare.

Prețurile cele mai solide pe lângă serviciul cel mai prompt. Specialități veritabile franceze.

218 1—3

Comandele se eșează discret.

Spirit de oțet

în calitate recunoscută de escelență se află la singurul producător

FRIDERIC MESSE

Sibiu, piața Fingerling
(sub treptele porcarilor).

201 3—6

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent contra întabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afacere de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monede străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de case de fer

(săfe de depozite), sigure contra incendiului și a spargerii, etc.

1 38—52

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Prăvălia „La Gligor”.

Subscrisul are onoarea a-și recomanda onoratului public

= prăvălia de manufactură =

Sibiu, piața mică nr. 14

bogat asortată cu tot felul de mărfuri ca: albituri pentru domni și dame (cămășii, gulere, manșete, etc.), batiste, cravate, ciorapi, frunze, cărpe femeiești (țărânești) de pînă, lână și mătăasă, cu flori și negre, cărpe din stoffe de spălat, apoi garnituri pentru mese și paturi (mare asortiment de plapome), ploiere și umbrele, pânzării pentru confecționarea albiturilor, cum și tot felul de obiecte ce cad în ramul manufacturii, în toate calitățile și prețurile.

Mare asortiment în stoffe de modă pentru haine de dame.

Șaluri în mare asortiment.

Efectuește comande și prin poștă. Ceea-ce nu convine se ia numai decât îndărăpt.

Rugând on. public pentru binevoitorul său sprijin, semnez, cu stimă

Theodor Popescu.

204 3—5